

Kitab Daniel - Nomer Satus Sangalas###

Teges Kenabian Saka Tenger-Tenger Sajarah: Mangertèni Dina-Dina Pungkasan Lumantar Simbolisme Kitab Suci

Jeff Pippenger

2024-03-06

Satus patang puluh papat ewu punika dipunlambangaken dados tiyang-tiyang ingkang dipunresikakèn déning Utusan Prajanjian, lan golongan ageng punika dipunlambangaken déning jubah-jubah putih kasangsaran para martir. Inggang kapisan saking kalih mangsa suci ing dinten-dinten wekasan punika nandhakakèn pakaryanipun utusan ingkang nyawisakèn margi kagem Utusan Prajanjian, lan mangsa ingkang kaping kalih punika nglambangakèn pakaryanipun Élia. Mangsa ingkang kapisan punika nglambangakèn pangadilan panyelidikan tumrap tiyang gesang saking Adventisme Laodikia, lan mangsa ingkang kaping kalih punika nglambangakèn pangadilan eksekutif tumrap Roma modhèren.

“tandha” kanggo ngungsi saka kutha-kutha ing dina-dina pungkasan wis kasalahpahami déning Adventisme Laodikia. Sister White mratelakaké marang kita yèn karusakaning Yérusalèm wiwit taun 66 nganti 70 M maringi sawijining ilustrasi babagan tandha pepènget tumrap umaté Allah ing dina-dina pungkasan.

“Wektuné ora suwé manèh, nalika, kaya para murid wiwitan, kita bakal kapeksa nggolèki pangungsèn ana ing papan-papan sing sepi lan kapencil. Kaya déné pangepungan Yérusalèm déning tentara Romawi dadi pratandha kanggo mlayuné wong-wong Kristen ing Yudéa, mangkono uga panyandhangan kakuwasan déning bangsa kita lumantar paugeran sing ngetrapaké sabat kapapanan bakal dadi pepéling tumrap kita. Nalika iku bakal dadi wektuné ninggalaké kutha-kutha gedhé, minangka ancang-ancang kanggo ninggalaké kutha-kutha cilik tumuju papan-papan padunungan sing sepi ana ing panggonan-panggonan kapencil ing antarané pagunungan.”
Testimonies, jilid 5, 464.

Pengepungan Yerusalem kang dadi pratandha supaya padha mlayu kuwi yaiku pengepungan kapisan kang ditindakake déning Cestius. Mulané, Cestius nggambaraké sawijining ancaman kang kanggo sawatara wektu disingkiraké, amarga sawisé dhèwèké masang pengepungan mau, banjur mundur kanthi misterius, lan para sejarawan nganti saiki ora tau bisa nemtokaké logika ing balik tumindak mau.

“Sasampunipun tiyang Rum ing sangandhaping Cestius ngepung kitha punika, kanthi boten kinira-kira piyambakipun nilar pengepungan punika nalika sedaya katingal nguntungaken kangge serangan kanthi enggal.” The Great Controversy, 31.

Ing taun 1880-an lan 1890-an, Senator Henry W. Blair saka New Hampshire ngusulaké sawatara rancangan undhang-undhang ing Kongres kanggo netepaké dina Minggu minangka Dina Istirahat Nasional. Rancangan-rancangan undhang-undhang iki lumrahé sinebut “Blair

Sunday Bills.” Senator Blair minangka panyengkuyung sing kuwat tumrap pangreksaning dina Minggu minangka dina istirahat lan pangibadah agama. Panjenengané pitados bilih sawiji dina istirahat sing seragam bakal nggawa pangaribawa moral lan sosial sing becik tumrap masarakat Amerika. Sanadyan upayané pikantuk sawatara panyengkuyung, mliginipun saka golongan agama, upaya-upaya kasebut ugi ngadhepi panentangan, kalebet keprihatinan babagan pamisahan antawisipun gréja lan nagara.

Iki minangka upaya kapisan kanggo ngliwati undang-undang Minggu ing sajarah kéwan bumi sing wis katetepaké bakal ngucap kaya naga nalika pungkasane ngesahaké sawijining hukum Minggu. Rerangkèn rancangan undang-undang Blair iki sing ditentang kanthi patitis lan banget déning A. T. Jones, salah siji saka para utusan ing sidang General Conference taun 1888, nalika piyambakipun mlebet ing aula-aula Kongres. Sawisé sawetara upaya, Senator Blair kelangan daya dorong kanggo ngupaya sawijining Dina Ngaso Nasional. Ing gegayutan langsung karo sajarah iku, lan implikasi sawijining Dina Ngaso Nasional (Minggu), cathetan sajarah ngenani pitutur Ellen White bisa diteliti maneh.

Apa kang kapanggih ing paninjauan marang pepèling-pepèlingé bab angger-angger dina Minggu iku prakara kang serius lan wis akèh disalahmangertèni ing Adventisme Laodikia. Ing konteks manawa kita kudu metu saka kutha-kutha, ing pethikan kang lagi waé kasebut, panjenengané nulis mangkéné, “it will then be time to leave the large cities, preparatory to leaving the smaller ones for retired homes in secluded places among the mountains.” Panjenengané bola-bali mulang manawa umaté Gusti Allah kudu manggon ing padesan, nanging pitutur-pituturé ngenani prakara urip ing padesan sadurungé taun 1888 nempatake pituduhé supaya ninggalaké kutha-kutha ing konteks manawa ing mangsa cedhak umaté Gusti Allah bakal prelu ninggalaké kutha-kutha. Sawisé taun 1888, ing pituduh-pituduh tinulisé ngenani urip ing padesan, panjenengané ora tau nyimpang saka pitutur manawa kita samesthiné wis metu saka kutha-kutha.

Rancangan Undhang-undhang Dina Ngaso Nasional Blair sing muncul ing sajarah iku minangka “tandha” kanggo ninggal kutha-kutha, lan sanadyan rancangan-rancangan Blair iku kelangan dorongan sing perlu kanggo ngrampungaké tugas iku, banjur surut mlebu ing petenging sajarah, “tandha” kanggo mlayu wis kaparingaké. Tandha iku wis kaparingaké ana ing tetenger sajarah saka pengepungan kapisan, sing digawa déning Cestius. Angger-angger Minggu sing bakal enggal teka iku dipralambangaké déning pengepungan Titus, lan manawa ana Adventis Laodikia sing isih ana ing kutha-kutha nalika pengepungan iku teka, wong-wong mau bakal mati bebarengan karo para duraka.

Ana rong mangsa kenabian ing dina-dina wekasan. Loro mau kapisah déning angger-angger Minggu sing enggal bakal teka. Mangsa kang kapisan iku pangadilan panyelidikan tumrap wong urip ing Adventisme Laodikia, lan mangsa kang kapindho iku pangadilan eksekutif tumrap sundel Roma. Loro mangsa iku bola-bali dipratelakaké lumantar perlambang, awit ing loro mangsa iku pasemon bab sepuluh prawan kaleksanan kanthi temenan nganti marang aksarané dhéwé, kaya déné ing sajarah Millerite. Wektu tundhané ing pasemon iku yaiku wektu tundhané Habakuk bab loro, mula loro mangsa kang lagi kita rembug iki uga

wis dipratelakaké déning Habakuk bab loro. Pasemon bab sepuluh prawan, lan Habakuk bab loro, wis kaleksanan kanthi temenan nganti marang aksarané dhéwé ing sajarah Millerite, lan nalika iku kalakon, Yéhezkiel bab rolas, ayat rong puluh siji nganti rong puluh wolu, uga wis kaleksanan.

Wolung ayat pungkasan saka Yehezkiel pasal rolas nedahaké sawijining wektu nalika “pangaribawa saka saben wahyu” bakal kasampurnakaké, yaiku ing wektu nalika Gusti Allah “ora manèh ngentèni dawa” wahyu-wahyu Panjenengané. Rong mangsa sajarah sing bola-bali diandharaké kanthi kerep lan sing nandhani paukuman panyelidikan tumrap wong urip ing Adventisme Laodikia, lan paukuman eksekutif tumrap sundelé Tirus, iku minangka mangsa kenabian nalika saben wahyu ing sajroning Kitab Suci tekan ing kasampurnan kang sampurna lan pungkasan. Ing mangsa iku wong satus patang puluh papat ewu diteguhaké, lan wong-wong mau makili golongan kang ora mati, lan tetep urip nganti Kristus rawuh maneh. Ing Lukas pasal selikur Kristus nedahaké sawijining “tandha” kang nandhani manawa generasi iku wis tekan.

Ing sajroning loro sajarah sing diperlambangake déning “tandha” kanggo mlayu, kaya sing dipratelakaké déning Kristus gegayutan karo pangrebrukan kang njalari kasirnan, ana loro mangsa wektu sing ditetepaké, lan wiwitan sarta pungkasané padha duwé “tandha” ing wiwitan mangsané lan “tandha-tandha” ing pungkasané. “Tandha” sing dianggep déning Kristus minangka pralambang generasi pungkasan sing bakal urip nganti Panjenengané rawuh ana ing méga-méga iku minangka bukti yèn saiki kita pancèn ana ing generasi pungkasan saka sajarahing bumi.

Ing Lukas pasal kaping selikur, Gusti Yesus nedahaké sajarah wiwit saka telung taun setengah pangidak-idaké lan karusakané Yerusalem harfiah wiwit taun 66 tekan taun 70, nganti tumeka ing pungkasané telung taun setengah pangidak-idaké Yerusalem rohani kang diwiwiti ing 538 lan dipungkasi ing 1798.

Lan manawa sira padha weruh Yerusalem dikubengi dening bala-bala perang, sumurupana yen karusakané wus cedhak. Ing wektu kuwi, wong-wong kang ana ing Yudéa padha mlayua menyang ing pagunungan; lan wong-wong kang ana ing tengahing kutha iku padha metua; lan wong-wong kang ana ing padesan aja padha mlebu ing kana. Awit iku dina-dina piwales, supaya samubarang kang wus katulis padha kalakon. Nanging cilaka wong-wong kang lagi mbobot, lan wong-wong kang lagi nyusoni, ing dina-dina iku! Awit bakal ana kasangsaran gedhé ing nagara iki, lan bebendu tumrap bangsa iki. Lan wong-wong iku bakal padha rubuh déning landheping pedhang, sarta bakal padha digawa dadi tawanan menyang sakehing bangsa; lan Yerusalem bakal katindhes déning bangsa-bangsa liya, nganti wektu bangsa-bangsa liya iku kalakon. Lukas 21:20–24.

“Tetapan wektu-wektu” para bangsa liya ngidak-idak Yerusalem kasebut ing wangun jamak, awit iku nggambarake pengidak-idakan Yerusalem harfiah kang rampung ing taun 70, lan pengidak-idakan Yerusalem rohani kang rampung ing taun 1798. Para bangsa liya iku makili kapitayan pagan lan kapapaan, lan loro kakuwatan iku kang dadi pokok wahyu ing pitakon

ing Daniel pasal wolu, kang takon, “Nganti pira suwéné.”

Banjur aku krungu ana siji wong suci lagi matur, lan ana wong suci liyane ngandika marang wong suci tartamtu kang lagi matur mau, “Nganti pira lawase wahyu iku bab kurban saben dina, lan panerak kang ndadèkaké kasirnan, sing nyerahaké pasucèn lan wadyabala supaya diidak-idak ing sangisoré sikil?” Daniel 8:13.

“Titime para bangsa liya” ing Lukas pasal selikur, nuduhake wektu rong ewu limang atus rong puluh taun paukuman piwalesé Gusti Allah tumrap karajan lor, sing diwiwiti ing taun 723 SM lan rampung ing taun 1798. Taun 538 nandhani wektu nalika manungsa dosa ngadeg ana ing papan suci lan mratélakaké yèn dhèwèké iku Allah, mula mbagi wektu mau dadi rong pérangan sing padha, yaiku saben-saben sewu rong atus sawidak taun. Pérangan kapindho saka sewu rong atus sawidak taun iku yaiku sajarah sing padha kang ditandhani bakal rampung ing Lukas pasal selikur, ayat patlikur, nalika “titime para bangsa liya” wis kalakon. Ing narasi sajarah sing lagi diandharaké déning Gusti Yésus marang para murid-Nya, ayat patlikur nggawa paseksèn sing kaparingaké marang para murid tekan “wektu wekasan” ing taun 1798. Saka kono Gusti Yésus wiwit nandhani “tandha-tandha” sing gegandhèngan karo gerakan Millerite.

Lan bakal ana pratandha-pratandha ana ing srengéngé, lan ing rembulan, lan ing lintang-lintang; lan ana ing bumi kasangsaraning bangsa-bangsa, kalawan kabingungan; segara lan ombak gumuruh; atiné manungsa padha semplah marga saka wedi, lan marga saka ngentèni samubarang kang bakal nekani bumi: awit kakuwatan-kakuwataning langit bakal gonjang-ganjing. Lan banjur wong-wong bakal weruh Putraning Manungsa rawuh ana ing méga kalawan pangwasa lan kamulyan kang gedhé. Lan manawa samubarang iki wiwit kelakon, tumengaa, lan tengaa sirahmu; awit panebusanmu wus cedhak. Lukas 21:25–28.

Gusti Yesus ngandika bilih “bakal ana pratandha-pratandha,” lan Panjenengané nandhesaké manawa iku pratandha-pratandha ing srengéngé lan rembulan, lan ing lintang-lintang, kasusahaning para bangsa, kakuwataning langit kang kaguncang, lan sawisé iku Putraning Manungsa rawuh ana ing méga. Kabèh “pratandha” iki wus kaleksanan ing sajarah Millerite.

“Ramalan ora mung martakaké cara lan tujuan rawuhipun Kristus, nanging uga ngetingalaké pratandha-pratandha kang dadi sarana supaya manungsa bisa mangertèni manawa wekdal punika sampun caket. Pangandikanipun Gusti Yésus: ‘Bakal ana pratandha-pratandha ing srengéngé, lan ing rembulan, lan ing lintang-lintang.’ Lukas 21:25. ‘Srengéngé bakal dadi peteng, lan rembulan ora bakal mènèhi pepadhangé, lan lintang-lintang ing langit bakal padha gugur, lan kakuwatan-kakuwatan kang ana ing langit bakal gonjang-ganjing. Banjur wong-wong bakal weruh Putraning Manungsa rawuh ana ing méga kanthi kakuwatan lan kamulyan kang ageng.’ Markus 13:24–26. Sang panerang wahyu mekaten nggambaraken pratandha kapisan kang ndhisiki rawuhipun kaping kalih: ‘Ana lindhu gedhé; lan srengéngé dadi ireng kaya bagor rambut, lan rembulan dadi kaya getih.’ Wahyu 6:12.”

“Tandha-tandha iki katanggulangi sadurunge kabukane abad kaping sanga welas. Minangka kaleksananing ramalan iki, ing taun 1755 dumadi lindhu bumi kang paling nggegirisi sing tau kacathet....”

“Rong puluh lima taun sawisé iku, pratandha sabanjuré kang kasebut ing ramalan iku katon—yaiku petenging srengéngé lan rembulan. Kang ndadèkaké prakara iki luwih nggumunaké yaiku kasunyatan bilih wektu kasampurnané wis dituduhaké kanthi cetha. Ing pirembagané Sang Juru Slamet karo para muridé ana ing Gunung Olivet, sawisé Panjenengané njlèntrèhaké mangsa pacoban kang dawa tumrap pasamuwan,—yaiku 1260 taun panganiaya kepausan, bab kang Panjenengané wis janji yèn kasangsaran iku bakal dicekak,—Panjenengané banjur nyebutaké sawatara kadadéan kang bakal ndhisiki rawuhipun, lan netepaké wektu nalika pratandha kang kapisan iki bakal kaseksèn: ‘Ing dina-dina iku, sawisé kasangsaran iku, srengéngé bakal dadi peteng, lan rembulan ora bakal maringi pepadhangé.’ Markus 13:24. 1260 dina, utawa taun, iku pungkasané ing taun 1798. Saperpat abad sadurungé iku, panganiaya meh kabèh wis mandheg. Sawisé panganiaya iki, miturut pangandikané Kristus, srengéngé kudu dadi peteng. Ing tanggal 19 Mei 1780, ramalan iki kasampurnakaké....”

“Kristus wus dhawuh marang umaté supaya padha waspada marang pratandha-pratandha rawuhipun lan padha bungaha nalika padha nyumurupi tandha-tandha tekane Sang Prabu. ‘Manawa prekara-prekara iki wiwit kalakon,’ pangandikané, ‘tumengaa, lan undhaken sirahmu; awit panebusanmu wus cedhak.’ Panjenengané nedahaké marang para pandherekipun wit-witan ing mangsa semi kang wiwit semi, lan ngandika: ‘Manawa wit-witan iku wus padha metu tunase, kowé padha weruh lan ngreti saka awakmu dhéwé yèn mangsa panas wus cedhak. Mangkono uga kowé, manawa kowé weruh prekara-prekara iki kalakon, ngertia yèn Kratoning Allah wus cedhak.’ Lukas 21:28, 30, 31.” The Great Controversy, 304, 306–308.

Panganggon kaping telu tumrap telung Roma iku negesaké yèn ing pangidak-idaké Yerusalem déning Roma pagan lan banjur déning Roma papal, pangidak-idaké pasucèn lan balatentara déning Roma modern wis dilambangaké déning sawatara mangsa, yaiku salah siji saka sèwu rong atus suwidak dina (Roma pagan), utawa sèwu rong atus suwidak taun profetik (Roma papal). Sèwu rong atus suwidak dina simbolis (patang puluh loro sasi) sing nandhani mangsané panganiaya Roma modern marang umat Allah kang setya, bakal dadi saben mangsa kanthi siji “tandha” tunggal kang mènèhi pratandha wektu mlayuné wong-wong setya ing mangsa iku. Saben siji saka telung mangsa iku dipungkasi kanthi panyingkapan sawatara “tandha,” dudu siji “tandha” tunggal kaya ing wiwitan mangsa iku.

“Ing satengahing wengi Gusti Allah nglairaké pangwasa Panjenengané kanggo ngluwari umaté. Srengéngé katon, madhangi kanthi kakuwatané. Tétenger lan kaélokkan nuli nyusul kanthi rikat. Wong-wong duraka nyawang pemandhangan iku kanthi giris lan gumun, déné wong-wong mursid mirsani pratandha-pratandha kamardikané kanthi kabungahan kang khidmat. Samubarang ing alam katingal kaya wis metu saka lumakuné. Kali-kali mandheg mili. Méga-méga peteng lan abot munggah lan tabrakan siji lan sijiné. Ing satengahing langit kang ngamuk ana sawiji papan bening kang

kamulyané ora kena katêrangaké, saka ing kono rawuh swarané Gusti Allah kaya swaraning banyu akèh, ngandika: ‘Sampun kalampahan.’ Wahyu 16:17.” The Great Controversy, 636.

Mangsa pangadilan eksekutif tumrap sundel Roma diwiwiti kanthi diangkaté panji sing nandhakaké yèn wedhus liyané kagungané Gusti Allah, sing isih ana ing Babil, kudu mlayu. Mangsa iku diakhiri kanthi “tandha-tandha lan kaélok-an-kaélok-an.” Mangsa iku diwiwiti karo “swara kapindho” ing Wahyu pasal wolulas, lan diakhiri karo swarané Gusti Allah. Mesthiné, swara kapisan lan kapindho ing Wahyu pasal wolulas iku swarané Kristus. Swara kapisan nandhakaké wiwitan pangadilan panyelidikan tumrap pasamuwan Advent Laodikia sing urip, lan swara kapindho nandhakaké pungkasaning mangsa iku, nanging uga nandhani wiwitan pangadilan eksekutif tumrap sundel Roma.

Sakabèhé sajarah dipréntah déning minggu nalika Kristus netepaké prejanjian, lan undhang-undhang Minggu sing bakal enggal rawuh dilambangaké minangka tenger ing tengah, kaya kang dilambangaké déning salib. Loro-loroné sajarah mau nduwèni pratandha Alpha lan Omega, awit wiwitan lan pungkasan ing saben sajarah mau diwakili déning swaraning Allah. Loro-loroné uga makili kayektèn, amarga tenger ing tengah iku yaiku pambrontakan undhang-undhang Minggu, lan tembung Ibrani “kayektèn” dibentuk nganggo aksara kapisan, kaping telulas, lan kang pungkasan saka abjad Ibrani. Swara kapisan ing Wahyu pasal wolulas iku swarané Kristus, swara kang pungkasan iku swaraning Allah, lan swara ing tengah, sing uga dadi swaraning Allah, uga dadi papan ing ngendi pambrontakan aksara kaping telulas diwakili déning kéwan bumi sing “ngandika” kaya naga, kaya kang diwakili ing Wahyu pasal TELULAS.

Panji ing hukum Minggu sing enggal bakal katetepaké iku makili “tandha” kanggo mlayu tumrap para wong setya kagungané Allah, nanging panji iku uga nandhakaké yèn wiwitaning mangsa kenabian sing pungkasané nalika panji iku kaangkat mesthi uga nduwèni sawijining “tandha.” “Tandha” iku sing diidentifikasi déning Gusti Yésus minangka bukti yèn generasi pungkasan ing planit bumi iki wis tekan. Ing Lukas pasal kaping rong puluh siji para murid padha takon apa tegesé pangandikané Kristus nalika Panjenengané nerangaké yèn Padalemané Allah bakal dirubuhaké.

Lajeng wong-wong mau padha takon marang Panjenengané, pangandikané: “Guru, nanging samangsa pundi prekawis-prekawis punika badhé kalampahan? lan pratandha punapa ingkang badhé wonten nalika prekawis-prekawis punika kalampahan?” Lukas 21:7.

Gusti Yesus banjur wiwit njlentrehake sajarah kang nuntun marang taun 70, nalika Padaleman Suci lan kutha bakal dirusak, lan banjur nerusake nganti ayat kaping rong puluh papat, ing kono Panjenengane nedahake kapan “wektu-wektu” para bangsa liya bakal kaleksanan.

Lan wong-wong mau bakal rubuh déning landheping pedhang, lan bakal digawa dadi tawanan menyang sakehing bangsa; lan Yérusalèm bakal kaidak-idak déning para bangsa

liya, nganti tumekané jaman para bangsa liya kapenuhan. Lukas 21:24.

Pamanggih manawa ayat iki ngacu marang Yerusalem harfiah adhedhasar kabodhoan teologis Katulik kang sinebut futurisme, yaiku pamawas sing nerapake perkara simbolis kanthi harfiah lan nyelehake kaleksananing ramalan-ramalan sacara eksklusif mung ing wekasaning jagad. Serangan marang panganggepan sing bener tumrap ayat iki wis dadi salah sawijining serangan gedhé saka Iblis sajrone pamacaning Prajanjian Anyar. Yerusalem harfiah mandheg dadi pralambang Yerusalem profetik ing jaman Kristus, nalika ramalan harfiah ngalih marang panrapaning rohani. Wahyu iki dadi piwulang utama sing diadegaké déning rasul Paulus. Pangidak-idakan marang Yerusalem nandhani rolas atus suwidak taun pepetenging kapausan wiwit taun 538 nganti 1798.

Nanging plataran kang ana ing sanjabaning Padaleman Suci iku aja diukur, awit iku wis kaparingake marang para bangsa liya; lan kutha suci iku bakal diinjak-injak déning wong-wong mau sajroning patang puluh loro sasi. Wahyu 11:2.

Yerusalem sajroning ramalan mandheg dadi pralambang kutha pilihan ana ing kayu salib.

“Pinten kathah tiyang ingkang ngrumaosi bilih badhé dados prakawis ingkang sae manawi ngidak lemah Yerusalem kuna, lan bilih pitadosipun badhé sanget dipunkuwataken kanthi ngunjungi papan-papan wontenipun gesang lan pejahipun Sang Juru Slamet! Nanging Yerusalem kuna boten badhé nate dados papan ingkang suci ngantos dipunresiki déning geni panyaring saking swarga.” Review and Herald, June 9, 1896.

Sawisé Gusti Yesus nuntun para murid menyang wekasaning jaman ing taun 1798 ing ayat kaping patlikur, Panjenengané banjur ngenalaké mangsaning Millerit nalika pawartané malaékat kang kapisan mlebu ing sajarah.

Lan bakal ana pratandha-pratandha ing srengéngé, lan ing rembulan, lan ing lintang-lintang; lan ing bumi ana kasangsarané bangsa-bangsa, kanthi kabingungan; segara lan ombak padha gumuruh; ati-atiné manungsa padha semplah merga wedi, lan merga ngentèni prekara-prekara kang bakal tumiba ing bumi: sabab kakuwatan-kakuwataning langit bakal gonjang-ganjing. Lan sawisé iku wong-wong bakal weruh Putraning Manungsa rawuh ana ing méga kanthi kakuwatan lan kamulyan kang gedhé. Lan manawa prekara-prekara iki wiwit kalakon, banjur padha ndhangakna, lan ngungakna sirahmu; awit panebusanmu wis cedhak. Lukas 21:25–28.

Tandha-tandha kang ngenalaké sajarah Millerit wis kalaksanan selaras karo pangwasané Sabdaning Allah kang ora tau gagal.

“Tandha-tandha ing srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang wis kawujud.” Review and Herald, 22 November 1906.

Kita bakal nglajengake Lukas pasal rong puluh siji ing artikel sabanjuré.

“Ing tanggal 16 Dhésèmber 1848, Gusti maringi aku sawijining pandelengan bab gonjang-ganjinging kakuwasan-kakuwasan ing langit. Aku weruh manawa nalika Gusti ngandika ‘langit,’ sajroning maringaké pratandha-pratandha kang kacathet déning Matius, Markus, lan Lukas, Panjenengané ngemu teges langit, lan nalika Panjenengané ngandika ‘bumi’ Panjenengané ngemu teges bumi. Kakuwasan-kakuwasan langit iku srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang. Iku padha mrentah ing langit. Kakuwasan-kakuwasan bumi iku para panguwasa kang mrentah ing bumi. Kakuwasan-kakuwasan langit bakal digonjang-ganjing déning swaraning Allah. Banjur srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang bakal dipindhah saka panggonané. Iku ora bakal sirna, nanging bakal digonjang-ganjing déning swaraning Allah.

“Mendhung peteng lan abot munggah lan tabrakan siji lan sijiné. Angkasa kabuka lan kagulung bali; banjur kita bisa nyawang munggah lumantar papan kang kabuka ana ing Orion, saka ing kana swarané Gusti Allah rawuh. Kutha Suci bakal tumurun lumantar papan kang kabuka iku. Aku weruh yèn kakuwataning bumi saiki lagi diguncang lan yèn prastawa-prastawa dumadi miturut urutané. Perang, lan pawarta-pawarta perang, pedhang, paceklik, lan pageblug iku kang rumiyin ngguncang kakuwataning bumi; banjur swarané Gusti Allah bakal ngguncang srengéngé, rembulan, lan lintang-lintang, uga bumi iki. Aku weruh yèn guncanging kakuwatan-kakuwatan ing Éropah iku dudu, kaya kang diwulangaké déning sawatara wong, guncanging kakuwatan-kakuwataning langit, nanging iku guncanging bangsa-bangsa kang nesu.” Early Writings, 41.